



2023



# ԷՐԱՉՄՈՒՄ+ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Հայաստանում Էրազմուս+ ծրագրի ազգային գրասենյակ

# ՏԿՅԱԼՆԵՐ ԵՐԿՐԻ ՄԱՍԻՆ



Տարածք	29,743 կմ²
Բնակչություն	2,989,091 (2023 թ. գնահատական)
Մայրաքաղաք	Երևան
Լեզու	Հայերեն
Կառավարման ձև	Խորհրդարանական հանրապետություն
Հիմնական կրոն	Հայ Առաքելական
Գրագիտության մակարդակ	99.7% (2023 թ. հաշվարկ)
Արժույթ	ՀՀ դրամ (1 եվրո = 412 դրամ, 2023թ.)
Ժամային գոտի	UTC + 4 ժամ

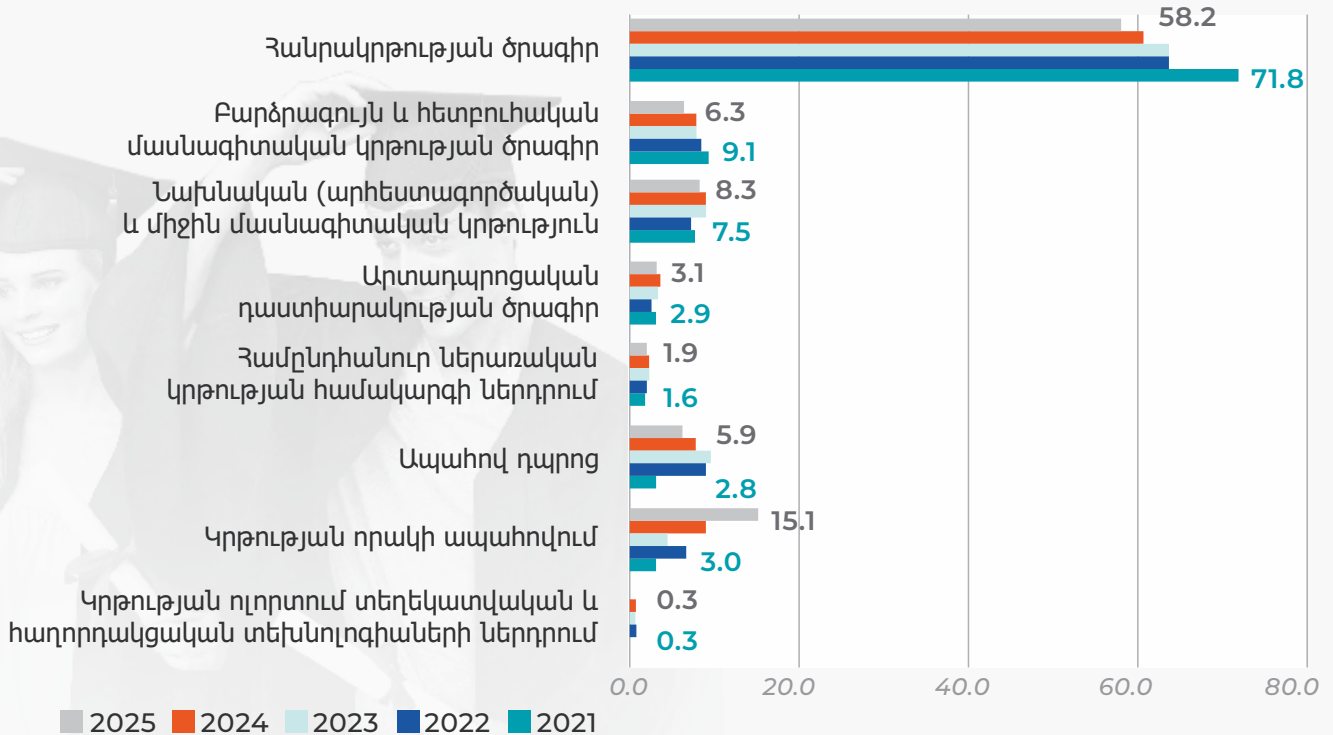
- **2005թ.-ից երկաստիճան համակարգը կիրարկվում է ըստ Բոլոնիայի սկզբունքների** (բակալավրիատ 240 ECTS, մագիստրատուրա 120 ECTS, ասպիրանտուրա (համազոր Ph.D աստիճանի) 180 ECTS)
- **Հետազոտական աստիճանը (կրթության երրորդ մակարդակը) ներկայացված է**
- **ECTS կրեդիտային համակարգը** 100% ներդրված է բուհերում և բոլոր երկաստիճան կրթական ծրագրերում
- **Դիպլոմի հավելվածը** տրամադրվում է բոլոր հայաստանյան բուհերի կողմից
- **Մասնագիտացումների և կրթական ծրագրերի դասակարգիչները** համապատասխանում են 2011 թ.-ի ISCED կրթության միջազգային չափանիշներին
- **2008թ.-ից գործում է Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոնը** (ՈԱԱԿ, [www.anqa.am](http://www.anqa.am)), որն իրականացնում է բուհերի ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմագրում
- **Բուհերում գործում են Որակի ապահովման կառուցվածքային միավորներ**
- **Բուհերում գործում են Միջազգային համագործակցության դեպարտամենտներ, բաժիններ կամ միավորներ**
- **Հաստատված է Որակավորումների ազգային շրջանակը (ՈԱՇ),** որը բաղկացած է 8 մակարդակից
- **Ակադեմիական փոխճանաչման և շարժունության ազգային տեղեկատվական կենտրոնը** (ԱՓՇԱՏԿ, [www.armenic.am](http://www.armenic.am)) գործում է 2005թ.-ից որպես եվրոպական և միջազգային որակավորումների փոխճանաչման համար պատասխանատու անկախ մարմին
- **ՀՀ «Բարձրագույն կրթության և գիտության մասին» նոր օրենքի նախագիծը ներկայացվել է ՀՀ կառավարությանը**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐ ԽՈՒՆԸ  
ԲՈԼՈՆԻԱՅԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՆՐՅՈՒՆՔՆԵՐԸ  
ԲԱՍՏՈՒՄ



## ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՀՀ Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության 2021-2025թթ. փաստացի և կանխատեսվող բյուջետային հատկացումները կրթության ոլորտին (մլրդ. դրամ)

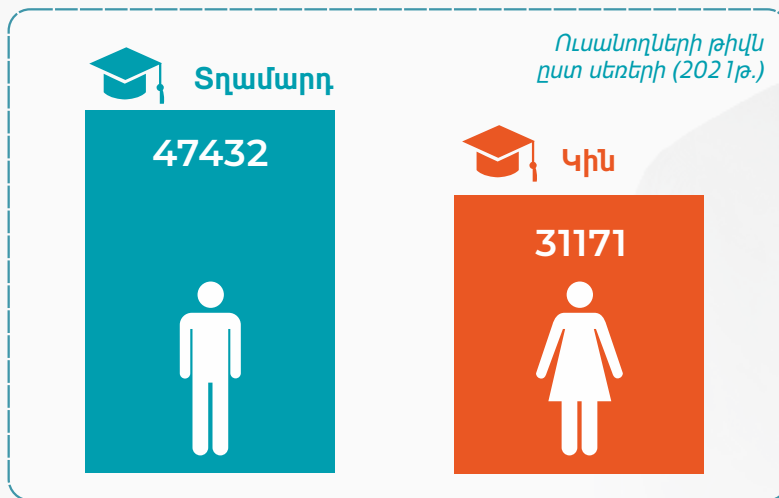


Աղբյուր՝ Ամբերդի հետազատական կենտրոն, Ամբերդ Տեղեկագիր 4/17 2022թ.



Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների թիվը (2021-2022թթ.)		Ուսանողների թիվը (2021թ.)
Պետական	28	78603
Մասնավոր	26	
Ընդհանուր	54	

Աղբյուր՝ ՀՀ Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության կայքէջ՝ <http://escs.am/>

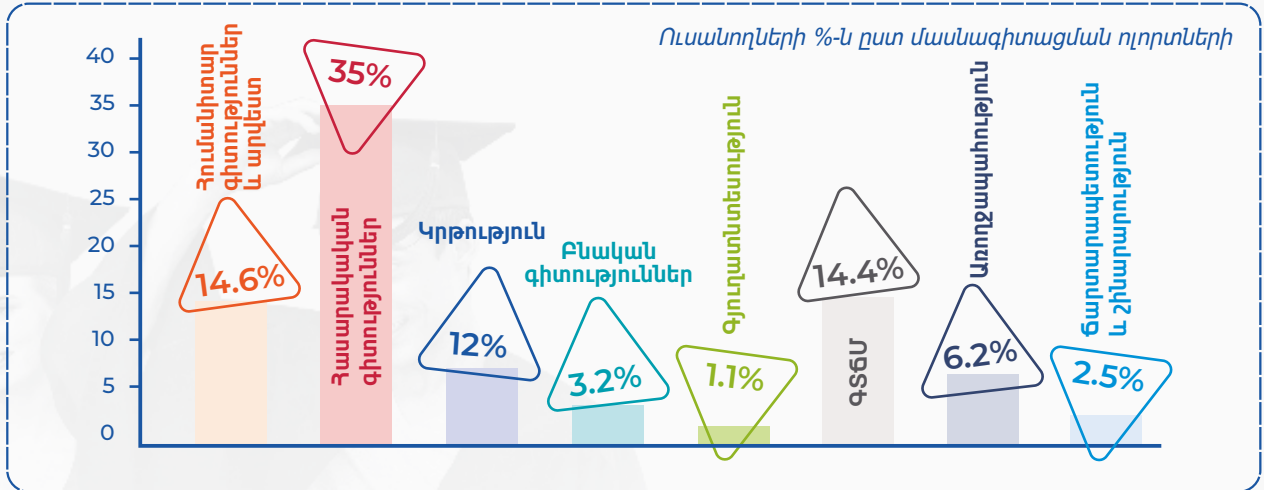


Աղբյուր՝ Հայաստանի վիճակագրական կոմիտե, 2022 թ. վիճակագրական տարեգիրք

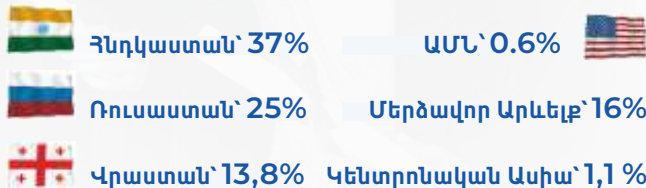


## ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՄԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ

2021-2022թթ. ուսումնական տարում ՀՀ բուհերը ընդունված ուսանողների տոկոսն՝ ըստ մասնագիտացումների



Արտասահմանցի ուսանողների թիվը 5 681-ն է (2021-2022թթ.), ուսանողության ընդհանուր թվի 7 %-ը



2021-2022թթ. բուհերի աշխատակիցների թիվը

Դասախոսական կազմ	13178
Վարչական կազմ	3206
Ընդհանուր	16384

Աղբյուր՝ Հայաստանի վիճակագրական կոմիտե, 2022 թ. վիճակագրական տարեգիրք

# ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՄԿՈՒ հաստատությունները *2021-2022թթ.	Ուսանողների թիվը
Նախնական	6 761
Միջին մասնագիտական	31 159
Ընդհանուր	37920

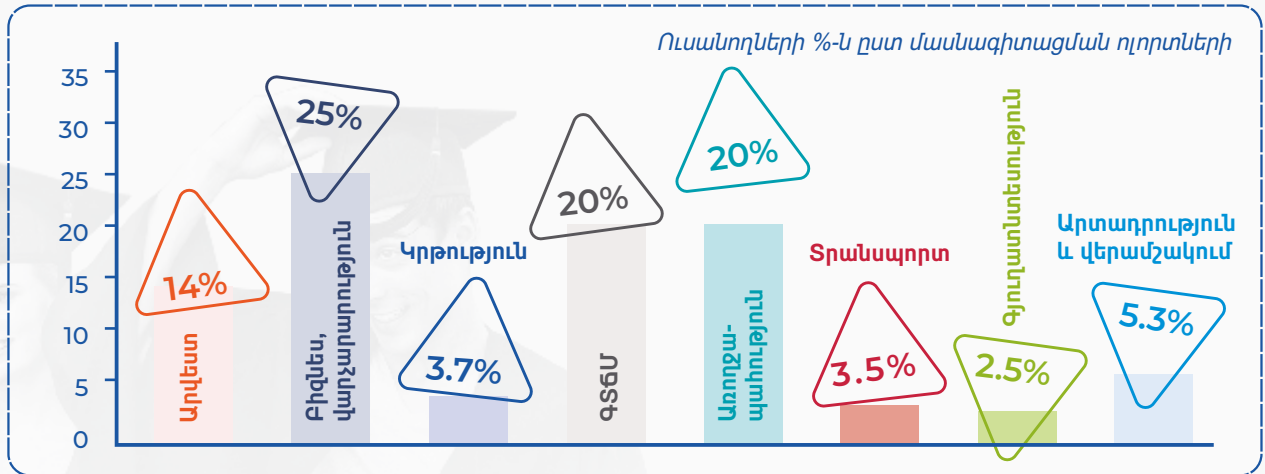
Աղբյուր՝ Հայաստանի վիճակագրական կոմիտե, 2022 թ. վիճակագրական տարեգիրք



Աղբյուր՝ Հայաստանի վիճակագրական կոմիտե, 2022 թ. վիճակագրական տարեգիրք

## ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՄԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ

2021-2022թթ. ուսումնական տարում ՀՀ ՄԿՈՒ հաստատությունները ընդունված ուսանողների տոկոսն՝ ըստ մասնագիտացումների:



### 2021-2022թթ. ՄԿՈՒ աշխատակիցների թիվը

Նախնական	1035
Միջին մասնագիտական	3163
Ընդհանուր	4198

Աղբյուր՝ Հայաստանի վիճակագրական կոմիտե, 2022 թ. վիճակագրական տարեգիրք

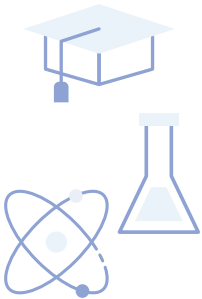


## Հիմնական Գործողություն 1

- Միջազգային կրեդիտային շարժունություն (ICM) (որպես գործընկեր)
- Երազմուս Մունդուս համատեղ մագիստրոսական ծրագրեր (որպես կոնսորցիումի գործընկեր և/կամ կրթաթոշակի դիմող անհատ)
- Երազմուս Մունդուս Նախագծեր (որպես դիմորդ կամ գործընկեր)
- Վիրտուալ փոխանակումներ բարձրագույն կրթության և երիտասարդության համար (որպես գործընկեր)

## Հիմնական Գործողություն 2

- Կարողությունների զարգացումը բարձրագույն կրթության ոլորտում (CBHE) (որպես դիմորդ կամ գործընկեր)
- Կարողությունների զարգացումը մասնագիտական կրթության և ուսուցման ոլորտում (CBVET) (որպես գործընկեր)
- Գիտելիքահենք գործընկերություններ (որպես գործընկեր, որը կարող է հավելյալ արժեք ստեղծել)
- Ռազմավարական համագործակցություններ (որպես գործընկեր, որը կարող է հավելյալ արժեք ստեղծել)



## Հիմնական Գործողություն 3

- Բարձրագույն կրթության բարեփոխումների փորձագետների թիմեր (ԲԿԲՓ)



- Ժան Մոնե Գործողություններ (որպես անհատ դիմորդ)

## ԵՐԱՉՄՈՒՄ+ ԾՐԱԳՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ՈՒՄ

Տեմպուս	Հայաստանը <b>Տեմպուսին</b> (Երազմուս+-ին նախորդող ծրագիր) միացել է 1995թ.-ին: 1995-2013թթ.-ին հայաստանյան կառույցների մասնակցությամբ իրականացվել է <b>72 կոնսորցիումային ծրագիր</b> , որոնց իրագործման համար Եվրամիությունը տրամադրել է <b>3.8 մլն. եվրո դրամաշնորհ</b> :
Երազմուս+ ՀԳ2 «Կարողությունների զարգացումը բարձրագույն կրթության ոլորտում»	Հայաստանի մասնակցությամբ Երազմուս+ ՀԳ2 առաջին ծրագրերն ընտրվել են 2015թ.-ին: 2022թ.-ի դրությամբ այս գործողության շրջանակներում Հայաստանը մասնակցում է <b>34</b> ծրագրերի, որոնցից <b>11-ը</b> համակարգվել կամ համակարգվում են հենց հայաստանյան բուհերի կողմից:

### Ծրագրի անվանումը

### Համակարգող բուհը

“Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries” (LNSS) <https://lnss-projects.eu/amb/>

Հայաստանի պետական կառավարման ակադեմիա (ՀՀ ՊԿԱ)

“Boosting Armenian Universities Internationalization Strategy & Marketing” (BOOST) <https://boost.aspu.am/>

Խ.Աբովյանի անվ. Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարան (ՀՊՄՀ)

“Development and Implementation of Social Dimension Strategies in Armenia and Bosnia and Herzegovina through Cross-regional Peer Learning” (INCLUSION) <http://inclusionerasmus.org/>

Հայաստանի գեղարվեստի պետական ակադեմիա (ՀԳՊԱ)

“Promoting internationalization of research through establishment of Cycle 3 QA System in line with the European Agenda” (C3QA) <https://c3-qa.com/>

Հայաստանում ֆրանսիական համալսարան (ՀՖՀ)

“Introducing work-based learning in higher education systems of Armenia and Moldova for better employability of graduates” (WBL4JOB) <https://www.wbl4job.com/>

Հայաստանում ֆրանսիական համալսարան (ՀՖՀ)

## Ծրագրի անվանումը

## Համակարգող բուհը

10 11

ՀՀ ԷՐԱՉՆՈՒԻՒԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ  
ՀՀ ԷՐԱՉՆՈՒԻՒԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

“Change in Classroom: Promoting Innovative Teaching & Learning to Enhance Student Learning Experience in Eastern Partnership Countries” (Printel) <http://www.printel.am/>

Երևանի պետական համալսարան (ԵՊՀ)

“Doctoral Programmes in Public Health and Social Science” (DPPHSS) <https://dpphss.am/>

Երևանի Մ.Ջերազու անվան պետական բժշկական համալսարան (ԵՊԲՀ)

“Reforming Doctoral Education in Armenia in Line with Needs of Academia, Industry and Current EU Practices” (ARMDOCT) <http://www.armdoct.com/>

Եվրասիա միջազգային համալսարան (ԵՄՀ)

“Transforming Graduate Education for Green and Sustainable Future“ (T-Green)

Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան (ՃՇՀԱՀ)

“Competences for International Innovation Projects” (ComPIIT)

Հայաստանի Եվրոպական համալսարան

“Development of Aquaculture And Fisheries Education For Green Deal in Armenia and Ukraine: From Education To Ecology” (AFISHE)

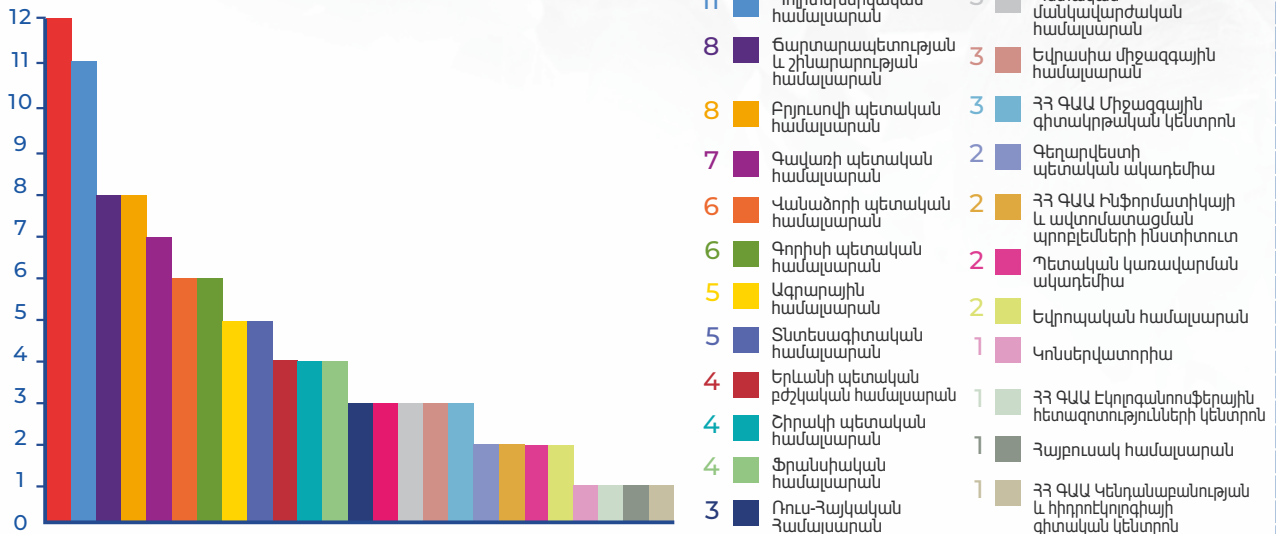
Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարան (ՀԱԱՀ)

*Ամբողջական ցանկին ծանոթանալու համար սքանավորեք հետևյալ QR ծածկագիրը:*



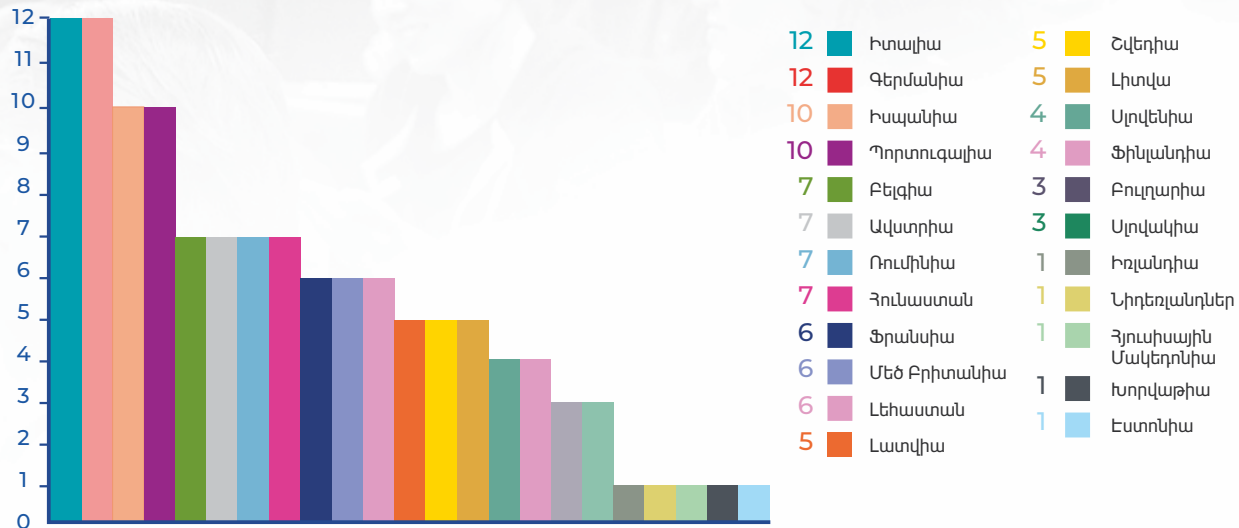
Ընդհանուր առմամբ 25 համալսարան և ինստիտուտ, ինչպես նաև 22 գործընկեր հաստատություն (ազգային իշխանություններ, մասնագիտական կազմակերպություններ կամ միություններ, ՀԿ-ներ և ուսանողական մարմիններ) ներգրավվել են 34 Երազմուս+ «Կարողությունների զարգացումը բարձրագույն կրթության ոլորտում» ծրագրերում:

Հայաստանի բուհերի ներգրավվածությունը Բարձրագույն կրթության 34 կարողությունների զարգացման ծրագրերում





Եվրոպական երկրների ներգրավվածությունը 34 ծրագրերում



## ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄ ՄԿՈՒ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Երազմուս+ ՀԳ2 «Կարողությունների զարգացում մասնագիտական կրթության և ուսուցման (ՄԿՈՒ) ոլորտում» գործողության շրջանակներում Հայաստանի ՄԿՈՒ հաստատությունների մասնակցությամբ 2021թ.-ի հայտերի ընդունման առաջին հրավերի արդյունքում ընտրվել է 3 ծրագիր՝

- 1 “Developing Social Entrepreneurship schemes for VET institutions in Neighbourhood East” (SE VET) - Համակարգող՝ COSVITEC SOCIETA CONSORTILE ARL, Իտալիա
- 2 “Beyond Europe with Micro-credentials” (BEM) - Համակարգող՝ SACHSISCHE BILDUNGSGESELLSCHAFT FURUMWELTSCHUTZ UND CHEMIEBERUFE DRESDEN MBH – SBG, Գերմանիա
- 3 “VET partnership For Green and Smart Electricity in Buildings” (VET4GSEB) – Համակարգող՝ SOFIA ENERGY CENTRE LTD, Բուլղարիա

ՄԿՈՒ ոլորտի կարողությունների զարգացման ծրագրերում ընդգրկված հայ գործընկերները



- 1 ■ «Բիզնես և կրթություն համագործակցության հիմնադրամ»
- 2 ■ Լոռու պետական տարածաշրջանային քոլեջ ՊՈԱԿ
- 1 ■ Մասնագիտական կրթության զարգացման ազգային կենտրոն
- 1 ■ «Տանիք» ՀԿ

Անցացված երկրների գործընկեր կառույցները Հայաստանի հետ ՄԿՈՒ կարողությունների զարգացման 3 ծրագրերում



### Թոփ 3 ուղարկող բուհեր (ըստ շարժունությունների քանակի)



Երևանի պետական համալսարան  
 Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարան  
 Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան

### Թոփ 3 ընդունող եվրոպական երկրներ (ըստ շարժունությունների քանակի)



-  Լեհաստան
-  Իսպանիա
-  Իտալիա

Տարեթիվ	Մասնակիցներ	Մեկնող մասնակիցներ (դեպի ԵՄ)	Ժամանող մասնակիցներ (ԵՄ-ից)	Ընդհանուր
2022թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	825	375	1200
2021թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	-	-	-
2020թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	643	422	1065
2019թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	629	370	999
2018թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	534	307	841
2017թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	300	67	367
2016թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	446	200	646
2015թ.	Ուսանողներ + համալսարանի աշխատակազմ	577	311	881



## ԺԱՆ ՄՈՆԵ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ



Երազմուս+ 2022թ Առաջարկների մրցույթի արդյունքում Եվրասիա միջազգային համալսարանը ստացել է շատ հեղինակավոր **Երազմուս+ Ժան Մոնե «ԵՄ իրավական ուսումնասիրությունների և իրավական եվրոպականացում» ամբիոն** ստեղծելու հնարավորություն: Սա ԵՄ իրավունքի ոլորտում Ժան Մոնեի առաջին ամբիոնն է Հայաստանում, որի ղեկավարն է ԵՄՀ իրավաբանության ամբիոնի վարիչ, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, **դոցենտ Աննա Խվորոսյանկինան**:

2015 թ.-ից մինչև 2022 թ. հայաստանյան շահառուների մասնակցությամբ Ժան Մոնե Գործողությունների ներքո հաստատվել և ֆինանսավորվել են 2 ցանցեր, 4 նախագծեր և 4 մոդուլներ:

### Ժան Մոնե ցանցեր

1. «Եվրոպական ուսումնասիրությունների զարգացումը Կովկասում» (DESCent) **Երևանի պետական համալսարանի Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոն**, Համակարգող՝ *Քրիստինե Գևորգյան*
2. «ԵՄ և ԵԱՏՄ. հակամարտության և մրցակցության միջև, մերձեցում և համագործակցություն» (EUCON), **հայ գործընկեր՝ Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան**, Համակարգող՝ *Հաննես Մեյսներ*

## Ժան Մոնե Նախագծեր

1. «Համեմատելով իրավական մոտարկման ռազմավարություններն ու լուծումները» (COMPASS), **Վ. Բրյուսովի անվան պետական համալսարան**, Համակարգող՝ *Աննա Խվորոստյանկինա*
2. «Եվրոպական ուսումնասիրությունների առաջխաղացումը Հայաստանում» (PROMOEU), **ISCOMET** - Էթնիկ և տարածաշրջանային ուսումնասիրությունների ինստիտուտ, Համակարգող՝ *Սիլվիո Ղևետակ, հայ գործընկերներ՝ Խ.Աբովյանի անվ.* Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարան, ՀՀ Պետական կառավարման ակադեմիա, Վանաձորի պետական համալսարան, Գլաձոր համալսարան

## Ժան Մոնե մոդուլներ

1. «Միգրացիոն քաղաքականության մարտահրավերները ԵՄ-ում և Հարավային Կովկասում», **Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոն, ԵՊՀ**, Համակարգող՝ *Արթուր Ղազինյան*
2. «Եվրոպական ինտեգրացիա և ԵՄ արժեքներ. մարդու իրավունքներ, ժողովրդավարություն և իրավունքի գերակայություն» - **Վ. Բրյուսովի անվան պետական համալսարան**, Համակարգող՝ *Տիգրան Թորոսյան*
3. «ԵՄ քաղաքականությունը, գործող կարգավորումներն ու վարչական կառուցվածքը» - **Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան**, Համակարգող՝ *Դիանա Գալոյան*
4. «Իրավական մոտարկման լաբորատորիա» (LegAL) - **Վ. Բրյուսովի անվան պետական համալսարան**, Համակարգող՝ *Աննա Խվորոստյանկինա*



## ԵՐԱՉՄՈՒՄ ՄՈՒՆԴՈՒՄ ՆԱԽԱԳԾԵՐ

2022թ.-ին Երևանի պետական համալսարանն Առաջարկների մրցույթում շահել է Երազմուս Մուսղուս Նախագծեր գործողության ներքո առաջին ազգային ծրագիրը, որն իրականացվելու է Հայաստանի (համակարգող), Վրաստանի, Գերմանիայի, Լատվիայի և Լիտվայի հինգ համալսարանների կողմից:



**Ծրագրի անվանումը՝** Եվրոպական ուսումնասիրությունների համատեղ մագիստրոսական ծրագրի մշակում. իրավունք, կառավարում և հաղորդակցություն/ DEGES

**Ծրագրի համար՝** 101082758

**Ֆինանսավորում՝** 55,000.00 €

**Տևողությունը՝** 15 ամիս

**Ծրագրի սկիզբը՝** հոկտեմբերի 1, 2022թ.

### Համակարգող համալսարան՝

Երևանի պետական համալսարան, Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոն

### Կոնտակտային անձ՝

Քրիստինե Գևորգյան  
kristine.gevorgyan@ysu.am

### Գործընկերներ՝

Իվանե Ջավախիշվիլիի անվան Թբիլիսիի պետական համալսարան, Վրաստան  
Յենայի համալսարան, Գերմանիա  
Վիծեմեի կիրառական գիտությունների համալսարան, Լատվիա  
Վիլնյուսի համալսարան, Լիտվա

### Ծրագրի նպատակ

Ծրագրի հիմնական նպատակն է մշակել և նախագծել ԵԲԿՏ-ում համատեղ ծրագրերի որակի ապահովման ստանդարտներին համապատասխան լիովին ֆունկցիոնալ նոր միջոցսցիպլինար և նորարար Երազմուս Մուսղուս համատեղ մագիստրոսական ծրագիր, որը կարող է հավատարմագրվել որակի ապահովման ազգային և/կամ միջազգային գործակալությունների կողմից:

Ծրագիրը նպատակ ունի նպաստել ուսումնական պլանի արդիականացմանն ու միջազգայնացմանը, մշակել միջազգային ուսանողների ընդունելությանն աջակցող համակարգ և նրանց ընդգրկել բուհական կյանքում, ընդլայնել համալսարանների, գիտնականների և հետազոտողների ցանցը և նրանց ինտեգրումը Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում, ինչպես նաև խթանել բարձրագույն կրթության միջազգայնացումն անդրազգային ծրագրի իրականացման միջոցով:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում են մի շարք միջոցառումներ, որոնք կներառեն գիտական անձնակազմի կարողությունների զարգացման դասընթացներ, սեմինարներ շահագրգիռ կողմերի, քաղաքականություն մշակողների, աշխատաշուկայի ներկայացուցիչների և ակադեմիական շրջանակների մասնակցությամբ: Ծրագրի վերջնարդյունքները կներկայացվեն ամփոփիչ համաժողովի ընթացքում՝ ծրագրի շահառուների, շահագրգիռ կողմերի, ուսանողների և քաղաքականություն մշակողների մասնակցությամբ:

**ԾՐԱԳՐԻ ՀԱՏՈՒԿ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ ԵՆ՝**



Ծրագիրը կնպաստի (1) գործընկեր երկրներում՝ Հայաստանում և Վրաստանում եվրոպական ուսումնասիրությունների դասավանդման արդիականացմանը, (2) բոլոր բուհերում որակի ապահովման բարձրացմանը և համալսարանների ու կրթական ծրագրերի միջազգայնացման խթանմանը:

## ԾՐԱԳՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՌԱՋՆԱԿԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Երազմուս+ 2021-2027թթ. ծրագրային շրջափուլի համար Եվրոպական հանձնաժողովի կողմից սահմանվել են հետևյալ առաջնահերթությունները՝



### ՆԵՐԱՌՈՒՄ ԵՎ ԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագիրն իր բոլոր գործողություններում ձգտում է նպաստել հավասար հնարավորություններին և հասանելիությանը, ներառմանը, բազմազանությանը և արդարությանը:

Իրենց նախագծերն ու գործունեությունը նախագծելիս՝ կազմակերպությունները պետք է հաշվի առնեն հետևյալ ուղղությունները.

- ✓ Հաշմանդամության խնդիրներ, առողջական խնդիրներ, կրթության և վերապատրաստման համակարգերի հետ կապված խոչընդոտներ, մշակութային տարբերություններ, սոցիալական, տնտեսական, խտրականության հետ կապված և աշխարհագրական խոչընդոտներ:

### ԹՎԱՅԻՆ ՓՈՒՆԱԿԵՐՊՈՒՄ

Թվային կրթության գործողությունների ծրագրի ռազմավարական առաջնահերթություններին համապատասխան՝ 2021-2027թթ. շրջափուլում Երազմուս+ ծրագիրը նպատակ ունի աջակցել թվային փոխակերպման համընդհանուր ջանքերին և այս գործընթացում ներգրավել բոլոր ուսումնառողներին, մասնկավարժներին, երիտասարդական աշխատողներին, երիտասարդներին և կազմակերպություններին:

Գործողությունների ծրագրի հիմնական ռազմավարական առաջնահերթություններն են՝

- ✓ Բարձր արդյունավետությամբ **թվային կրթական էկոհամակարգի զարգացում** բոլոր տեսակի կրթական և վերապատրաստման հաստատություններում քննադատական մտածողության և կարողությունների հզորացման միջոցով:
- ✓ Օգտագործել թվային տեխնոլոգիաների ընձեռած հնարավորությունները կրթության բոլոր մակարդակներում և իրականացնել ուսումնական հաստատությունների թվային վերափոխման ծրագրեր:
- ✓ Հասարակության բոլոր մակարդակներում և բոլոր շերտերի համար իրականացնել **թվային հմտությունների և կարողությունների զարգացմանն ուղղված աջակցություն**:





Ուշադրության կենտրոնում կլինեն թե՛ բազային, թե՛ առաջադեմ թվային հմտությունները, որոնք թույլ կտան զարգացնել թվային գրագիտությունը ու մասնակցել քաղաքացիական հասարակության և ժողովրդավարության զարգացման գործընթացներում:



### ՇՐՋԱԿԱՍ ՄԻՋԱԿԱՅՐ ԵՎ ԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐ

Երազմուս+-ն առանցքային գործիք կլինի կլիմայի փոփոխության վերաբերյալ գիտելիքների, հմտությունների և վերաբերմունքի ձևավորման համար և կաջակցի կայուն զարգացմանը ինչպես ԵՄ-ի ներսում, այնպես էլ դրա սահմաններից դուրս:

Հիմնական աջակցություն է տրամադրվելու նորարարական հետևյալ պրակտիկաների կիրառմանը՝

✓ Գործողություններ, որոնք ուղղված են բնական ռեսուրսների ինսայմանը, այլընտրանքային էներգիայի օգտագործմանը, թափոնների և ածխածնի հետքի կրճատմանը, սննդի և շարժունության խելամիտ ընտրությանը և այլն:

✓ Նախագծեր, որոնք հնարավորություն են տալիս վարքագծային փոփոխություններ կատարել և անհատական նախասիրություններն ու մշակութային արժեքները ծառայեցնել կայուն զարգացմանը:



### ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՆ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՐԺԵՔՆԵՐԻՆ ԵՎ ԶԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՆԵՐԳՐԱԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆԸ

Ծրագիրն աջակցում է ցկայնս ուսումնառության էթիկային և ակտիվ քաղաքացիությանը. այն նպաստում է սոցիալական և միջմշակութային իրավասությունների, քննադատական մտածողության և մեդիա գրագիտության զարգացմանը:

Առաջնահերթ են այն նախագծերը, որոնք հնարավորություն են տալիս մարդկանց ֆորմալ կամ ոչ ֆորմալ կրթության միջոցով մասնակցելու ժողովրդավարական կյանքին, սոցիալական և քաղաքացիական ներգրավվածությանը, ԵՄ համատեքստում ընդհանուր արժեքների, միասնության և բազմազանության սկզբունքների, ինչպես նաև սոցիալական, մշակութային և պատմական ժառանգության վերաբերյալ իրազեկման բարձրացմանը:



## ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵՓՈՒՄՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐ



Բարձրագույն կրթության բարեփոխումների փորձագետների (ԲԿԲՓ) թիմերի խնդիրը Լիսաբոնի և Բոլոնիայի նպատակների իրականացման առաջընթացը ապահովելու գործում ազգային կարիքներին և ձգտումներին համապատասխան փորձառության փոխանցումն է:

Ազգային թիմի **առաքելությունն է՝**

- Աջակցել Հայաստանում կրթական քաղաքականության մշակմանը՝ տեղական իշխանությունների հետ սերտ կապի մեջ լինելով և նպաստելով բարձրագույն կրթության արդիականացման բարեփոխումների գործընթացներին և ռազմավարություններին, ինչպիսիք են, օրինակ՝ ուսումնական ծրագրերի մշակումը, կառավարման արդիականացումը, կրթական համակարգերի և հաստատությունների կառավարման և գործունեության խթանումը, բարձրագույն կրթության ոլորտի և ավելի լայն հասարակական և տնտեսական միջավայրի միջև հարաբերությունների ամրապնդումը և այլն:
- Աջակցել ՀՀ-ում ԵՄ-ի հետ բարձրագույն կրթության ոլորտում քաղաքական երկխոսությանը՝ օգտագործելով Երազմուս+ ծրագրի շրջանակներում ստեղծված տարբեր քաղաքական հարթակների կամ Եվրոպական հանձնաժողովի կողմից և նրա ղեկավարությամբ ստեղծված այլ հնարավոր նախաձեռնությունների միջև առկա սիներգիաները:
- Աջակցել Երազմուս+ ծրագրի և ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող այլ ծրագրերի արդյունքների տարածմանը, հատկապես լավագույն փորձի և նորարարական նախաձեռնությունների տեսանելիության բարձրացմանը՝ վերջիններս օգտագործելով բարձրագույն կրթության արդիականացման և զարգացման նպատակներով:





**Մասնագետներ,  
որոնք 2022 թ.  
ընդգրկվել են  
Հայաստանի  
բարձրագույն  
կրթության  
բարեփոխման  
փորձագետների  
թիվում**

**ԱՐԵՎԻԿ ՕՅԱԼՅԱՆ**

Եվրասիա միջազգային համալսարան, Ռազմավարական ծրագրերի ղեկավար  
arevik\_ohanyan@eiu.am

**ՏԻԳՐԱՆ ՄԻԶԱՅԵԼՅԱՆ**

Խ.Աբովյանի անվ. Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարան,  
Օտար լեզուների ֆակուլտետի դեկան  
mikayelyantigran47@aspu.am

**ՔՐԻՍՏԻՆԵ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ**

Երևանի պետական համալսարան,  
Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոնի տարածաշրջանային  
մագիստրոսական ծրագրի համակարգող  
k.gevorgyan@ces.am

**ՌՈՒԶԱՆՆԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ**

Հայաստանի գեղարվեստի պետական ակադեմիա,  
Ակադեմիական ծրագրերի մշակման ստորաբաժանման ղեկավար  
ruzannagminasyan@gmail.com

**ԳԱՐԵԳԻՆ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ (հաստատման ենթակա)**

Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարան,  
Միջազգային կապերի դեպարտամենտի պետ  
garegin77@gmail.com

# ԵՐԱԶՄՈՒՄ+ ԾՐԱԳՐԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲՈՒՅԵՐԸ

Անվանում և PIC կոդ	Կրթական ծրագրեր	Կոնտակտային անձ
<p>Երևանի պետական համալսարան <b>PIC: 998298975</b></p>	<p>Պատմություն, հայ բանասիրություն, քիմիա, ֆիզիկա, տնտեսագիտություն և կառավարում, մաթեմատիկա և մեխանիկա, կենսաբանություն, աշխարհագրություն և երկրաբանություն, իրավագիտություն, ռուս բանասիրություն, արևելագիտություն, ժուռնալիստիկա, փիլիսոփայություն և հոգեբանություն, ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա, ռադիոֆիզիկա, սոցիոլոգիա, ռումանագերմանական բանասիրություն, միջազգային հարաբերություններ և քաղաքական գիտություն, աստվածաբանություն</p>	<p><b>Ալեքսանդր Մարգարով</b> <b>+374 10 55 52 40</b> <b>amarkarov@ysu.am</b></p>
<p>Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարան <b>PIC: 934941291</b></p>	<p>Քիմիական տեխնոլոգիա և քննապահպանական ճարտարագիտություն, ռադիոտեխնիկայի և հաղորդակցության համակարգեր, կիբեռնետիկա, համակարգչային համակարգեր և ինֆորմատիկա, ընդհանուր ճարտարագիտություն և մետալուրգիա, կիրառական մաթեմատիկա և ֆիզիկա</p>	<p><b>Անի Մամիկոնյան</b> <b>+374 10 56 79 68</b> <b>grantsoffice@polytechnic.am</b> <b>animamikonyan@polytechnic.am</b></p>
<p>Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան <b>PIC: 934788322</b></p>	<p>Կառավարման, տնտեսության կարգավորում և միջազգային տնտեսական հարաբերություններ, ֆինանսներ, մարքեթինգի և բիզնեսի կառավարում, համակարգչային գիտություն և վիճակագրություն, հաշվապահություն և առևտուր</p>	<p><b>Անժելիկա Մուսայեյան</b> <b>+374 10 59 34 84</b> <b>int.office@asue.am</b></p>
<p>Խ.Աբովյանի անվ. Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարան <b>PIC: 947517923</b></p>	<p>Բանասիրություն, պատմություն և իրավագիտություն, Նախադպրոցական կրթություն, կենսաբանություն, քիմիա և աշխարհագրություն, կրթական հոգեբանություն և սոցիոլոգիա, օտար լեզուներ, մաթեմատիկա, ֆիզիկա և ինֆորմատիկա, արվեստի ուսուցում, հատուկ կրթություն, մշակույթ</p>	<p><b>Մարիաննա Հարությունյան</b> <b>+374 10 59 70 53</b> <b>marianna.harutyunyan@aspu.am</b></p>
<p>Վ. Բրյուսովի անվան պետական համալսարան <b>PIC: 943641512</b></p>	<p>Թարգմանություն և միջմշակութային հաղորդակցություն, կրթություն և մասնագիտական մանկավարժություն, ռուսերեն և օտար լեզուներ, հասարակագիտություն և սերվիս</p>	<p><b>Անի Հովհաննիսյան</b> <b>+374 10 53 02 72</b> <b>intrel@brusov.am</b></p>

<p>Երևանի Մ. Զեքացու անվ. պետական բժշկական համալսարան <b>PIC: 953066614</b></p>	<p>Ընդհանուր բժշկություն, հանրային առողջապահություն, ստոմատոլոգիա, դեղագիտություն, ռազմական բժշկություն</p>	<p><b>Աննա Ղազարյան</b> <b>+374 10 56 05 94</b> international@ysmu.am</p>
<p>Հայաստանի Գեղարվեստի պետական ակադեմիա <b>PIC: 933000709</b></p>	<p>Գեղարվեստ, դիզայն և դեկորատիվ կիրառական արվեստ</p>	<p><b>Մարինե Պատվականյան</b> <b>+374 10 54 27 06</b> marpatv@gmail.com</p>
<p>Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիա <b>PIC: 933246022</b></p>	<p>Դաշնամուր, նվագախումբ, վոկալ տեսական</p>	<p><b>Աննա Հովհաննիսյան</b> <b>+374 55 00 21 73</b> yksc@conservatory.am hannahovhannisyan@gmail.com</p>
<p>Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտ <b>PIC: 911631609</b></p>	<p>Թատրոն, կինո, հեռուստատեսություն և անիմացիա, արվեստի պատմություն, տեսություն և կառավարում</p>	<p><b>Չարուհի Սահակյան</b> <b>+374 10 53 62 87</b> zaruhi.sahakyan@ysitc.am</p>
<p>Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարան <b>PIC: 934004465</b></p>	<p>Ճարտարապետություն, շինարարություն, զբոսաշրջություն և Էկոլոգիա, դիզայն և զբոսաշրջություն, կառավարում և տեխնոլոգիա</p>	<p><b>Վարդգես Եդոյան</b> <b>+374 10 58 01 77</b> edoyan@nuaca.am international@nuaca.am</p>
<p>Հայաստանի ամերիկյան համալսարան <b>PIC: 985620396</b></p>	<p>Բիզնես և տնտեսագիտություն, հումանիտար և հասարակական գիտություններ, գիտություն և ճարտարագիտություն</p>	<p><b>Գայանե Մակարյան</b> <b>+374 60 61 25 30</b> gmakaryan@aua.am</p>
<p>Հայաստանում ֆրանսիական համալսարան <b>PIC: 924961349</b></p>	<p>Իրավագիտություն, ֆինանսներ, կառավարում, մարքեթինգ</p>	<p><b>Գոհար Ղալաջյան</b> <b>+374 10 24 96 48</b> international@ufar.am erasmus@ufar.am</p>

<p>Հայ-ռուսական համալսարան <b>PIC: 933562727</b></p>	<p>Իրավագիտություն և քաղաքագիտություն, մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա, ֆիզիկա և ճարտարագիտություն, կենսաբժշկություն և դեղագործություն, տնտեսագիտություն և բիզնես, հումանիտար գիտություններ, մեդիա, գովազդ և կինոարդյունաբերություն, արևելագիտություն</p>	<p><b>Լիանա Սարգսյան, Լիլիթ Վայրադյան</b> <b>+374 10 27 70 52</b> international@rau.am</p>
<p>Եվրասիա միջազգային համալսարան <b>PIC: 948603935</b></p>	<p>Կառավարում, ֆինանսներ, տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ, իրավագիտություն, ժուռնալիստիկա, օտար լեզուներ և գրականություն, մանկավարժություն և մեթոդիկա (տարրական կրթություն), դեղագիտություն</p>	<p><b>Պարսա Մք Ձեյքոբ</b> <b>+374 10 29 90 88 (ext 15)</b> Parsa.McJacob@eiu.am</p>
<p>Երևանի Հայրուսակ համալսարան <b>PIC: 933229920</b></p>	<p>Բժշկություն, Եկոլոգիա, իրավագիտություն և տնտեսագիտություն, արվեստ</p>	<p><b>Արմինե Ծատուրյան</b> <b>+374 10 39 06 98</b> info@academedu.org</p>
<p>Հայաստանի Եվրոպական համալսարան <b>PIC: 934961952</b></p>	<p>Կառավարում, Ֆինանսներ, Տնտեսագիտություն, ՏՏ, տեղեկատվական անվտանգություն, իրավունք, միջազգային հարաբերություններ, թարգմանչական ուսումնասիրություններ, մասնագիտական մանկավարժություն, հոգեբանություն, գրաֆիկական դիզայն, զբոսաշրջություն, մշակութաբանություն</p>	<p><b>Գոհար Ավետիսյան</b> <b>+374 98 48 44 42</b> g.avetisyan@eua.am</p>
<p>ՀՀ պետական կառավարման ակադեմիա <b>PIC: 934629145</b></p>	<p>Հանրային կառավարում, իրավագիտություն, քաղաքագիտություն և քաղաքական վերլուծություն, կառավարման հոգեբանություն, լեզուներ և տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ</p>	<p><b>Թերեզա Խեչոյան</b> <b>+374 10 22 89 62</b> khechoyantereza@yahoo.com</p>
<p>Հայաստանի ազգային ազրարային համալսարան <b>PIC: 951898734</b></p>	<p>Գյուղատնտեսություն, գյուղատնտեսական արտադրություն, մեքենայացում և մեքենաներ, անասնաբուժական բժշկություն և սանիտարական փորձաքննություն, ագրոբիզնես և մարքեթինգ, տնտեսագիտություն</p>	<p><b>Գարեգին Համբարձումյան</b> <b>+374 12 58 58 08</b> garegin77@gmail.com</p>
<p>Միջազգային գիտակրթական կենտրոն, ՀՀ ԳԱԱ <b>PIC: 999586553</b></p>	<p>Մաթեմատիկական և տեխնիկական գիտություններ, ֆիզիկա և աստղաֆիզիկա, բնական գիտություններ, քիմիա և երկրագիտություն, հայագիտություն և հասարակական գիտություններ</p>	<p><b>Արուսյակ Հարությունյան</b> <b>+374 10 56 04 98</b> fordep@isec.am</p>

<p>Գավառի պետական համալսարան <b>PIC: 937844404</b></p>	<p>Բանասիրություն, տնտեսագիտություն, հումանիտար գիտություններ, բնական գիտություններ, հեռակա ուսուցում</p>	<p><b>Լիլիթ Թոռչյան</b> <b>+374 60 46 12 64</b> lilit.torchyan.87@mail.ru</p>
<p>Հ. Թումանյանի անվ. Վանաձորի պետական համալսարան <b>PIC: 936719786</b></p>	<p>Բանասիրության, պատմության և աշխարհագրություն, մանկավարժություն, ֆիզիկա և մաթեմատիկա, քիմիա և կենսաբանություն</p>	<p><b>Գոհար Դոխոյան</b> <b>+374 322 45 453</b> dokholiangohar@mail.ru</p>
<p>Մ. Նալբանդյանի անվ. Շիրակի պետական համալսարան <b>PIC: 934176058</b></p>	<p>Բնական մաթեմատիկական գիտություններ, հումանիտար գիտություններ և արվեստ, հասարակական գիտություններ և իրավագիտություն, մանկավարժություն</p>	<p><b>Հովիկ Սեյրոնյան</b> <b>+3743 12 69 494</b> gspi1934@mail.ru</p>
<p>Գորիսի պետական համալսարան <b>PIC: 934580742</b></p>	<p>Հումանիտար և հասարակական գիտություններ, բնական գիտություններ, ճարտարագիտություն և տնտեսագիտություն</p>	<p><b>Նաիրա Սաֆարյան</b> <b>+374 91 33 31 05</b> nairasaf66@gmail.com</p>
<p>Հյուսիսային համալսարան <b>PIC: 921132371</b></p>	<p>Իրավունք, Էկոնոմիկա, Մենեջմենթ, Ինֆորմատիկա, Լեզվաբանություն, Մանկավարժություն</p>	<p><b>Արուսյակ Իվանյան</b> <b>+374 98 96 56 46</b> interdep@northern.am</p>
<p>Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ինստիտուտ <b>PIC: 915977791</b></p>	<p>Սպորտ, Մասնագիտական մանկավարժություն, Հոգեբանություն, Մենեջմենթ, Մարքեթինգ, Լրագրություն</p>	<p><b>Անժելա Նուշիկյան</b> <b>+374 10 55 33 10 (ext. 127)</b> anzhela.nushikyan@sportedu.am</p>
<p>Մեսրոպ Մաշտոցի անվ. Մատենադարան</p>	<p>Ձեռագրագիտություն, արևելագիտություն, բանասիրություն և աշխարհիկ գրականության ուսումնասիրություն, արխիվագիտություն, հայ գրականություն, արվեստի և գրականության պատմություն, բժշկության և գիտության պատմություն, թարգմանական գրականության ուսումնասիրություն</p>	<p><b>Սոնա Բալոյան</b> <b>+374 10 51 30 49</b> interrelmatenadaran@gmail.com</p>

17 հայաստանյան բուհեր առաջարկում են անգլերեն լեզվով ուսուցանվող ծրագրեր կամ դասընթացներ:  
Ցանկը կարող եք գտնել այստեղ՝ <https://goo.gl/UZWozK>





Հայաստանում  
**Երազմուս+**  
ազգային գրասենյակ



Կ. Ուլնեցու 31/3 փ., 601 սենյակ,  
0037 ք. Երևան, Հայաստան



+374 91 21 62 58



info@erasmusplus.am  
program@erasmusplus.am



erasmusplus.am



neoarm



@ErasmusArmenia



@erasmusplusarmenia



**Co-funded by  
the European Union**

Սույն գրքույկն արտացոլում է միայն այն հեղինակած կազմակերպության տեսակետները և որևէ կերպ չի արտահայտում Եվրոպական միության պաշտոնական կարծիքը: Եվրոպական հանձնաժողովը պատասխանատվություն չի կրում հրատարակության բովանդակության և օգտագործված աղբյուրների համար: